

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«УМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ
УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Циклова комісія комп'ютерних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

 Наталія НИКОЛЮК

« 29 » серпня 2025 року

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	«Облік і оподаткування»
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

Розробник – Цяпута Наталія Олексіївна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач методист ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУ»

Програма затверджена на засіданні циклової комісії комп'ютерних дисциплін.

Протокол №1 від 29 серпня 2025р.

Голова циклової комісії

Наталія ЦЯПУТА

Вступ

Кваліфікованим вважається спеціаліст лише за умови вміння вести бухгалтерський облік з використанням комп'ютерної техніки для підвищення якості вихідної облікової інформації: оперативності, точності та об'єктивності.

В умовах автоматизованої обробки інформації бухгалтерський облік і бухгалтерська інформація використовуються більш широко ніж при ручній обробці даних, що обумовлено ланцюгом факторів, основними з яких є: обробка і зберігання великої кількості однакових в структурному плані одиниць облікової інформації; виконання складних математичних розрахунків; одержання в лічені хвилини паперових копій будь-якого документу.

Виходячи з цього дана дисципліна ставить своєю метою формування у студента системи теоретичних і практичних знань в галузі побудови і функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання в обліку.

Навчальна дисципліна «Інформаційні системи і технології в обліку» є базовою у структурі обов'язкових освітніх компонентів, що формують спеціальні компетенції освітньо – професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки фахових молодших бакалаврів у галузі знань 07«Управління та адміністрування». Навчальна дисципліна взаємопов'язана із такими дисциплінами як «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Статистика», «Економіка підприємств», «Податкова система» та ін.

За час вивчення дисципліни студент познайомиться з основами облікової інформатики, складу облікових задач, особливостей їх розв'язування в умовах використання різних технологій оброблення економічної інформації; набуття вмінь виконувати постановку типових бухгалтерських задач, розробляти алгоритми їх розв'язання з використанням систем управління базами даних і пакетів прикладних та спеціалізованих комп'ютерних програм.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: допомогти майбутнім фахівцям у сфері обліку здобути фундаментальні теоретичні знання і сформувані практичні навички у галузі побудови, функціонування та застосування новітніх інформаційних систем і комп'ютерних технологій для рішення задач бухгалтерського обліку з урахуванням сучасної системи обліку та звітності.

Завдання дисципліни:

– вивчення методів раціональної організації ведення бухгалтерського обліку в комп'ютерній системі на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і стандартів.

- набуття вміннь виконувати постановку типових бухгалтерських задач;
- вивчення функціональних можливостей інформаційних систем;
- набуття практичних навичок реєстрації первинних документів в інформаційних системах;
- отримання практичних навичок реєстрації фінансово- господарських операцій в інформаційних системах;
- автоматизація отримання облікових реєстрів та звітності в інформаційних системах.

Предметом дисципліни є облікова інформація підприємств, способи, методи та системи обробки бухгалтерської інформації, автоматизація обробки звітності, а також є методичні, організаційні та практичні засади обліку, оподаткування, контролю, аудиту та аналізу діяльності суб'єктів господарювання з використанням сучасних комп'ютерних інформаційних технологій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 6. Здатність здійснювати обліково-аналітичні процедури із застосуванням спеціалізованих програмних засобів і комп'ютерних технологій.

Результати навчання:

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для розв'язання задач з обробки даних у сфері професійної діяльності.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-організаційні основи автоматизації економічних процесів

Автоматизація економічних процесів за допомогою сучасних інформаційних систем і технологій. Поняття інформаційної технології в економіці та основні періоди її розвитку. Сутність комп'ютерної інформаційної системи підприємства. Класифікація інформаційних систем підприємства. Приклади інформаційних систем. Обчислювальні системи й мережі. Автоматизоване робоче місце (АРМ) бухгалтера: призначення, функції та рівні. Характеристика, типи облікових задач та розробка алгоритмів для їх автоматизації.

Інформаційні технології оброблення економічної інформації. Економічна інформація, її види і властивості. Структура, форми подання та відображення економічної інформації. Система класифікації та кодування економічної інформації.

Організація інформаційної бази. Системи оброблення економічної інформації.

Поняття та зміст інформаційного забезпечення інформаційних систем обліку. Характеристика позамашиної інформаційної бази. Уніфікація і стандартизація документації. Машинна інформаційна база обліку. Особливості розміщення інформації на машинних носіях. Організація баз і банків даних автоматизованої інформаційної системи. Ресурси баз даних.

Тема 2. Застосування системного програмного забезпечення для опрацювання задач обліку

Застосування офісного програмного забезпечення в обліковій роботі підприємства. Автоматизації облікових процесів підприємства: збереження, аналіз, обробка та представлення економічної інформації в різних форматах.

Засоби та прийоми автоматизованої розробки документів засобами текстових редакторів. Стилі і шаблони документів. Правила стильового оформлення.

Технології розв'язування фахових завдань за допомогою табличних процесорів. Управління процесом обчислень. Створення банку даних на основі табличних редакторів. Інформаційні технології розв'язання економічних задач з використанням процесора електронних таблиць. Базові інформаційні технології обчислення та графічні методи розв'язання задач. Структуризація, фільтрація, відбір даних та пошук рішення облікових задач.

Технології проектування бази даних. Методологія опрацювання інформації засобами СУБД. Проектування логічної моделі бази даних. Технологія створення баз даних та формування банку даних. Реалізація запитів в СУБД. Складання екранних форм та звітів.

Тема 3. Автоматизація бухгалтерського обліку засобами прикладних програм спеціального призначення

Інтелектуальні інформаційні технології як сучасний інструмент обробки задач обліку. Характеристика, призначення та різновиди інтелектуальних інформаційних комп'ютерних програм бухгалтерського обліку. Алгоритм роботи в програмному продукті.

Знайомство та функціональні можливості спеціалізованої комп'ютерної програми обліку. Запуск програми. Робоче середовище та його налагодження. Константи, Довідники та робота з ними. Введення початкових залишків. Облік банківських операцій. Оформлення банківських виписок підприємства. Облік

касових операцій. Прибуткові та видаткові касові ордери. Авансові звіти. Ведення фінансово-господарських операцій. Облік нарахування оплати праці. Облік процесу виробництва. Облік реалізації готової продукції. Облік фінансових результатів. Формування бухгалтерської та податкової звітності.

Тема 4. Сучасні онлайн – платформи для організації бухгалтерського обліку

Сучасні хмарні технології, що активно впроваджуються у сферу бухгалтерського обліку. Функціональні можливості та основні характеристики сервісів. Переваги хмарних технологій у веденні обліку: доступність, швидкість, зручність. Безпека та захист даних у хмарних бухгалтерських системах. Перспективи розвитку онлайн-бухгалтерії.

Прийоми та етапи роботи в популярних онлайн – системах для бухгалтерського обліку: робота, реєстрація та настройка автоматичного запису; внесення початкових даних та їх імпорт; обробка та виконання різноманітних економіко-господарських операцій; формування звітності; інтеграція з іншими системами. Сучасні онлайн-платформи для аграрного сектору та бюджетних установ, їх можливості для ефективного ведення бухгалтерського й управлінського обліку. Автоматизація облік земельних ділянок, техніки, пального, урожайності, договорів оренди, кошторисів і видатків. Формування фінансової та податкову звітності, контроль руху коштів, вести облік зарплати, матеріалів і послуг.

Тема 5. Організація комп'ютерної безпеки та захисту бухгалтерської інформації

Проблеми безпеки інформації. Методи і технології захисту бухгалтерської інформації. Значення інформаційної безпеки в сучасному світі. Основні загрози безпеці інформації. Методи та засоби забезпечення інформаційної безпеки. Організаційні заходи (політика безпеки, регламент роботи з даними). Резервне копіювання. Швидка еволюція кіберзагрози та труднощі їхнього виявлення.

Вимоги з організації системи захисту ІС на підприємстві. Нормативно-правові вимоги до захисту інформаційних систем. Законодавство України про інформаційну безпеку (Закон України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах"). Організаційні вимоги до системи захисту ІС. Розробка політики інформаційної безпеки підприємства. Процедури та механізми управління безпекою.

Технічні вимоги до системи захисту ІС. Використання антивірусного програмного забезпечення. Впровадження міжмережевих екранів (Firewall) та система виявлення вторгнення (IDS/IPS). Шифрування даних та безпечно зберігання інформації. Контроль доступу та автентифікація (двофакторна автентифікація, SSO). Регулярне оновлення програмного забезпечення та патч-менеджмент.

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Автоматизація економічних процесів : навч. посіб. / Тетяна Демченко; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. — Умань : Візаві, 2022. — 185 с.
2. Інформаційні системи та технології в обліку. Бевз В. П., Коваль О. М. Київ: Ліра-К, 2020
3. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті. Навчальний посібник / Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. - 404 с.
4. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник./ Т.А. Бутенко, В.М. Сирий.- Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020.- 207с.
5. Основи інформаційних технологій [Текст]: навч. посібн. / Т.М. Басюк, Н.О. Думанський, О.В. Пасічник [нове видання]. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 390, с
6. Про захист інформації в автоматизованих системах. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Сучасні інформаційні системи в економіці: теорія і практика Чумаченко І. В. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
8. Скрипник С.В., Франчук І.Б., Шепель І.В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*, № 10 2020. С. 39 - 45. URL:<http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4757&i=6>

Додаткова

1. Інформаційні технології в бізнесі. Частина 1: Навч.посіб./[Шевчук І.Б., Старух А.І., Васьків О.М. та ін.]; за заг. ред. І.Б. Шевчук. Львів: Видавництво ННБК «АТБ», 2020. 455с.
2. Основи інформаційних технологій : навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти / А. М. Гуржій, Л. І.

Возненко, Н. І. Поворознюк, В. В. Самсонов. — Київ : Літера ЛТД, 2023. — 288 с.

3. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навч. посіб. / В. М. Краєвський, Л. В. Титенко, Т. М. Паянок, Н. В. Параниця, С. В. Богдан / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 288 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 136).

4. Інформатика (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти/ Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.- Київ: Генеза, 2018.-144с.:іл.

Ресурси мережі Інтернет

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та план заходів щодо її реалізації, затверджені розпорядженням Кабінету міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.

2. Офіційний сайт компанії М.Е.Дос – <https://medoc.ua/>.

3. Офіційна платформа AgriAnalytica - <https://agrianalytica.com/uk/>

4. Офіційна платформа хмарного сервісу Облік SaaS - <https://oblik.ua/uk>

5. Офіційна платформа хмарного сервісу Дебет Плюс –

6. Офіційне посилання на демонстраційну версію програми FIT-Бюджет - https://budget.fit.com.ua/?utm_source=mailchimp&utm_medium=email&utm_campaign=fit-budget-welcome1

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

8. Положення про порядок розроблення, виробництва та експлуатації засобів криптографічного захисту інформації: Наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 20.07.2007 р. № 141 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0862-07>.

9. Програмні продукти MASTER. URL: <https://masterbuh.com/produkti/privatnij-sektor>

10. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.17 р. № 2155-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

11. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.03 р. № 851-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

12. Сайт "Бухгалтер 911" – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь здобувачів освіти з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Формою підсумкового контролю є екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.